

Sundhedsstyrelsen
Specialkonsulent Alma Jensen

dimensionering@sst.dk.

DANSKE
REGIONER

12-04-2024

EMN-2024-00344

1696712

Tina Vester Jensen

Høring i forbindelse med dimensionering af tandfaglige uddannelser

Sundhedsstyrelsen har den 6. marts 2024 i forbindelse med Sundhedsstyrelsens udarbejdelse af dimensioneringsplan for specialtandlægeuddannelsen 2025-2029 og styrelsens anbefalinger vedrørende uddannelse af tandlæger, tandplejere og kliniske tandteknikere, anmodet Danske Regioner om bemærkninger.

Danske Regioner kvitterer for muligheden for at afgive høringssvar og fremsender bemærkninger på vegne af de fem regioner.

Generelt bemærkes det, at de udfordringer der nævnes med rekruttering nedenfor, ses forstærket yderområderne. Det er karakteriseret ved betydelige udfordringer i forbindelse med rekruttering af tandlæger i yderområderne, som udfordrer opgavevaretagelsen og medfører øget ulighed i (tand)sundhed.

Faggruppe: Tandlæger

Svar på spørgsmål vedrørende tandlæger.

Spørgsmål 1:

Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter tandlæger?

Der udarbejdes ikke praksisplan for praktiserende tandlæger i regionerne. Der opleves dog mangel på tandlæger i yderområderne, der gerne nedsætter sig i universitetsbyerne.

Derfor opleves udbuddet lavere end efterspørgslen.

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

Spørgsmål 2:

Er der særlige kommunale og/eller regionale forskelle i udbuddet af og efterspørgslen efter tandlæger, som de kommende anbefalinger skal tage højde for?

Der er generelt mangel på tandlæger uden for København og Århus. En tendens der ser ud til at forstærkes. Der er, som for læger, behov for strategisk "overproduktion" for at sikre den relevante og nødvendige rekruttering – for at undgå ulighed i (tand)sundhed.

Det opleves også, at en nyuddannet tandlæge i dag kræver flere ressourcer til oplæring end tidligere pga. nedskæring i tandlægeuddannelserne.

Spørgsmål 3:

Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter tandlæger de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. grundscenariet i Figur 1 i Bilag B? Med hvilken begrundelse?

Udviklingen i efterspørgsel forventes at være mere end grundscenariet. Dette begrundet i langt flere ældre borgere med egne tænder end tidligere, som vil medføre et større behandlingsbehov samt flere avancerede behandlingsmuligheder.

Spørgsmål 4:

Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for tandlæger i fremtiden?

Flere tandlæger ønsker at arbejde på deltid og have mere fleksibel arbejdstid end det tidligere har været tilfældet, og dermed stiger behovet også i forhold til antallet af tandlæger.

Hvis børnetandsundheden/ældretandsundheden når at falde grundet reducerede kommunale budgetter og mangel på tandlæger, vil det også medføre et stigende behov for tandlæger til at vedligeholde restaureringerne påført i en tidlig alder.

Behandlingsbehovet kan også øges som følge af udbuddet af sukkerholdige produkter og mere præfabrikeret mad mm.

Yderligere subspecialisering og øget efterspørgsel af specialtandlæger i ortodonti og kæbekirurgi kan også øge behovet for uddannelse af tandlæger.

Det vurderes ikke at AI og digitalisering kan medvirke til store ændringer i behovet for antallet af tandlæger.

Spørgsmål 5: (Spørgsmål vedrørende dimensionering – tandlæger)

Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer, at der fremadrettet vil blive uddannet omkring 154 tandlæger årligt, jf. Bilag 1 i Tandplejeprognose 2023-2045. Hvor mange tandlæger anbefaler I bør uddannes fremadrettet årligt, og med hvilken begrundelse?

Der er stor forskel på antallet af etablerede uddannelsespladser, og antallet der gennemfører uddannelsen. Det foreslås at øge optaget af uddannelsespladser, så der reelt færdiggøres 150-155 kandidater årligt.

Der opleves i dag mangel på tandlæger, som kun forventes at stige i takt med demografiske ændringer og flere tandlæger fratræder til pension. Prognosen tager ikke højde for en stigende andel af deltidsansatte tandlæger, samt at andelen af kvinder i tandlægefaget stiger. Kvinder må forventes at have flere/længere perioder med barsel og barselskomplikationer.

Faggruppe: Specialtandlæger i ortodonti

Svar på spørgsmål vedrørende udbud og efterspørgsel - specialtandlæger i ortodonti.

Spørgsmål 1:

Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter specialtandlæger i ortodonti?

Der opleves en enorm ubalance i form af akut og langvarig mangel på specialtandlæger.

Spørgsmål 2:

Er der særlige kommunale og/eller regionale forskelle i udbuddet af og efterspørgslen efter specialtandlæger i ortodonti, som den kommende dimensionsplan skal tage højde for?

Der opleves også her en udtalt mangel i yderområderne, og der er behov for en strategisk "overproduktion" af tandlæger for at kunne rekruttere til specialtandplejen.

Der er i dag ingen specialtandlæger i ortodonti forankret i forskning.

Spørgsmål 4:

Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for specialtandlæger i ortodonti?

Øget selvbevidsthed og øget ønske om "lige tænder" hos borgerne, der overstiger hvad privatpraktiserende tandlæger kan klare, medfører øget behov for specialtandlæger. Der er også en vis kosmetisk efterspørgsel, der kan betyde generel øget efterspørgsel på speciallæger i ortodonti.

Ændret demografi med deraf følgende øget behov for ortodontisk behandling forventes også at efterspørgslen øges.

Spørgsmål 5: (Spørgsmål vedrørende dimensionering - specialtandlæger i ortodonti)

Det foreslås, at uddannelseskapaciteten enten øges til det dobbelte (16 pr. år) i minimum 5 år eller at der uddannes 30 specialtandlæger i 3 år.

Faggruppe: Specialtandlæger i tand-, mund- og kæbekirurgi

Svar på spørgsmål vedrørende udbud og efterspørgsel - specialtandlæger i tand-, mund- og kæbekirurgi

Spørgsmål 1:

Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter specialtandlæger i tand-, mund- og kæbekirurgi?

Der opleves ubalance og store rekrutteringsudfordringer. Dette gælder såvel i specialtandlægepraksis, på hospitaler og på uddannelsesinstitutioner (forskning).

Spørgsmål 2:

Er der særlige regionale forskelle i udbuddet af og efterspørgslen efter specialtandlæger i tand-, mund- og kæbekirurgi, som den kommende dimensioneringsplan skal tage højde for?

Der er mangel over hele landet. Der bør sikres strategisk "overproduktion" for at sikre nuværende og fremtidigt øget behov.

Spørgsmål 3:

Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter specialtandlæger i tand-, mund- og kæbekirurgi i de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. grundscenariet i Figur 3 i Bilag B? Med hvilken begrundelse?

Det forventes, at udviklingen i efterspørgslen bliver meget større end grundscenariet. Regionerne har meldt følgende årsage:

- Fremtidige uddannede specialtandlæger ønsker, som andre, at arbejde mindre og mere fleksibelt.
- Privat praktiserende tandlæger henviser i øget omfang til kirurgiske behandlinger, hvorfor der henvises tiltagende mange borgere til specialtandlæger i tand-, mund-, og kæbekirurgi.
- Der kommer en større mængde ældre borgere med omfattende konkurrerende lidelser, der nødvendiggør behandling offentligt og privat hos specialtandlæger – f.eks. medicinsk induceret osteonekrose (MRONJ).
- Ændret demografi giver behov for yderligere korrektion (kæbeanomalier). Se evt. uddybende referat fra SST Rådgivende udvalg for specialeplanlægning møde 77 den 14. marts 2024 punkt 3.
- Endvidere vil der ske en stigning i antallet af medicinsk kompromitteret patienter, som skal have behandling ved specialtandlæger i tand-, mund- og kæbekirurgi og ikke hos egen tandlæge.

Spørgsmål 4:

Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for specialtandlæger i tand-, mund- og kæbekirurgi?

Se besvarelse ovenfor. Endvidere kan behovet for ansættelser kombineret i offentlig og privat få betydning for behovet for specialtandlæger.

Spørgsmål 5: Spørgsmål vedrørende dimensionering - specialtandlæger i tand-, mund- og kæbekirurgi

Hvilken uddannelseskapacitet anbefaler I for perioden 2025-2029, og med hvilken begrundelse?

Forventeligt bør uddannelseskapaciteten på landsplan være min. 9 årligt med 2 pladser svarende til de "store" uddannelsessteder og 1 plads svarende til de "små".

På Rigshospitalet ønskes øget uddannelseskapacitet, så der på Rigshospitalet løbende uddannes 2 specialtandlæger årligt og gerne allerede fra i år. Desuden gerne en mulighed for etablering af yderligere 7-års-forløb med kombineret

Ph.d. og specialisering i kæbekirurgi.

Faggruppe: Tandplejere

Svar på spørgsmål vedrørende udbud og efterspørgsel – tandplejere

Spørgsmål 1:

Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter tandplejere?

Regionerne oplever at det kan være svært at rekruttere tandplejere, der kan varetage opgaver på hospitalsafdelingerne, da det kræver visse kompetencer.

Spørgsmål 2:

Er der særlige kommunale og/eller regionale forskelle i udbuddet af og efterspørgslen efter tandplejere, som de kommende anbefalinger skal tage højde for?

I lighed med tandlægeområdet opleves det sværere at rekruttere tandplejer i yderområderne uden for de større byer.

Spørgsmål 3:

Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter tandplejere de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. grundscenariet i Figur 4 i Bilag B? Med hvilken begrundelse?

Udviklingen i efterspørgslen vurderes at være dækket i grundscenariet.

Spørgsmål 4:

Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for tandplejere?

Opgaveglidning fra tandlæger kan medføre et ændret behov for tandplejere.

Spørgsmål 5: (Spørgsmål vedrørende dimensionering – tandplejere)

Der er umiddelbart ikke behov for ændret optag. Dog med den bemærkning at opgaveglidning kan give et øget behov for tandplejere fx på hospitalsafdelingerne med særligt fokus på ortodonti.

Faggruppe: Kliniske tandteknikere

Svar på spørgsmål vedrørende udbud og efterspørgsel - kliniske tandteknikere.

Spørgsmål 1:

Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter kliniske tandteknikere?

Der er stor mangel på såvel kliniske tandteknikere som laboratorieteknikere til fast og aftagelig protetik og ortodonti-apparat.

Spørgsmål 2:

Er der særlige kommunale og/eller regionale forskelle i udbuddet af og efterspørgslen efter kliniske tandteknikere, som de kommende anbefalinger skal tage højde for?

Der er mangel på kliniske tandteknikere i hele landet.

Spørgsmål 3:

Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter kliniske tandteknikere de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. grundscenariet i Figur 5 i Bilag B? Med hvilken begrundelse?

Den forventes større efterspørgsel grundet manglende uddannelseskapacitet.

Spørgsmål 4:

Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for kliniske tandteknikere?

Følgende faktorer vurderes, at få betydning for behovet for kliniske tandteknikere:

- Yderligere digitalisering
- Øget aldring
- Manglende uddannelse og kompetencer hos tandlæger i aftagelig protetik

Spørgsmål 5: (Spørgsmål vedrørende dimensionering – kliniske tandteknikere)

Der bør formentligt uddannes yderligere i en årrække for at imødekomme den

relativt store mangel. F.eks. en stigning fra de nuværende 18 til 25 årligt i en periode på 5 år.

Venlig hilsen

Tina Vester Jensen